

PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
DRUŠTVO MATEMATIČARA I FIZIČARA CRNE GORE

OLIMPIJADA ZNANJA 2024

MATEMATIKA

za VII razred osnovne škole

1. Na stranici AB trougla ABC označena je tačka M , a na stranici AC tačka N tako da je $BM = 3AM$ i $CN = 3AN$. Dokazati da je $MN \parallel BC$. Odrediti dužinu duži MN ako je $BC = 16\text{cm}$.
2. Za numerisanje školskih ormarića koriste se plastične cifre koje koštaju 2 centa po komadu. Tako je, na primjer, za numerisanje ormarića broj 5 potrebno 2 centa, dok je za numerisanje ormarića broj 134 potrebno 6 centi. Škola je za numerisanje svih školskih ormarića potrošila 139,78€. Koliko ormarića ima u toj školi, ako numerisanje kreće od broja 1?
3. Marko, Petar i Ana žele da se igraju klikerima. Marko je iz korpe uzeo polovinu klikera i još jedan kliker. Potom je Petar uzeo četvrtinu od preostalih klikera i još jedan kliker. Na kraju je Ana uzela petinu od preostalih klikera i još jedan. Koliko je klikera bilo u korpi na početku, ako se sada u njoj nalazi 15 klikera?
4. Naći proste brojeve p i q i prirodan broj r takve da važi $2p + 7q + 6r = 2024$.
5. Dat je konveksan četvorougao $ABCD$ čije su stranice AB i CD tačkama M i N , odnosno P i Q podijeljene na po tri jednaka dijela. Dokazati da je površina četvorougla $MNPQ$ jednaka trećini površine četvorougla $ABCD$.

Vrijeme rada: 180 minuta.

Svaki zadatak se boduje od 0 do 20 poena.

Rješenja zadataka detaljno obrazložiti.

PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
DRUŠTVO MATEMATIČARA I FIZIČARA CRNE GORE

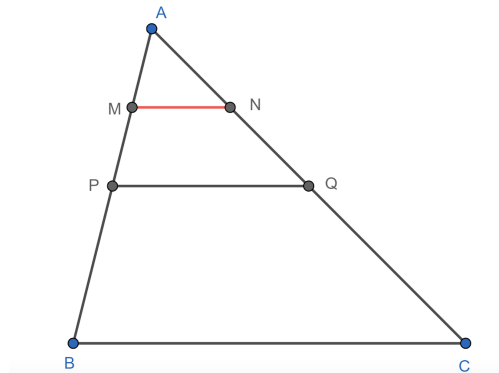
OLIMPIJADA ZNANJA 2024

MATEMATIKA

za VII razred osnovne škole

1. Na stranici AB trougla ABC označena je tačka M , a na stranici AC tačka N tako da je $BM = 3AM$ i $CN = 3AN$. Dokazati da je $MN \parallel BC$. Odrediti dužinu duži MN ako je $BC = 16cm$.

Rješenje:

Označimo sa P središte stranice AB a sa Q središte stranice AC trougla ABC . PQ je srednja duž trougla ABC pa je $PQ \parallel BC$ i važi $PQ = \frac{1}{2}BC = 8cm$. Posmatrajmo sada $\triangle APQ$. Kako je $BM = 3AM$ i $CN = 3AN$, to znači da je $AM = \frac{1}{4}AB$ i $AN = \frac{1}{4}AC$. Kako je $AP = \frac{1}{2}AB$ i $AQ = \frac{1}{2}AC$, to su tačke M i N redom središta stranica CP i CQ trougla APQ , pa je MN srednja duž trougla APQ . To znači da je $MN \parallel PQ$ i važi $MN = \frac{1}{2}PQ = 4cm$. Kako je $PQ \parallel BC$ i $MN \parallel PQ$ to je i $MN \parallel BC$. $\square$

2. Za numerisanje školskih ormarića koriste se plastične cifre koje koštaju 2 centa po komadu. Tako je, na primjer, za numerisanje ormarića broj 5 potrebno 2 centa, dok je za numerisanje

ormarića broj 134 potrebno 6 centi. Škola je za numerisanje svih školskih ormarića potrošila 139,78€. Koliko ormarića ima u toj školi, ako numerisanje kreće od broja 1?

Rješenje: Imamo devet ormarića koje numerišemo koristeći jednu cifru (to su ormarići 1, 2, 3, ..., 9). Za njihovu numeraciju potrebno je $9 \cdot 0,02\text{€} = 0,18\text{€}$. Ormarića za koje su potrebne po dvije cifre imamo 90 (to su ormarići 10, 11, ..., 99). Za njihovu numeraciju potrebno je $90 \cdot 0,04\text{€} = 3,60\text{€}$. Ormarića sa trocifrenim brojem imamo 900 (to su ormarići 100, 101, ..., 999), pa je za njihovu numeraciju potrebno $900 \cdot 0,06\text{€} = 54\text{€}$. Možemo primijetiti da nećemo imati ormariće sa petocifrenim brojem. Neka ima x ormarića sa četvorocifrenim brojem. Za njihovu numeraciju potrebno je $x \cdot 0,08\text{€}$. Kako je ukupna cijena numerisanja bila 139,78€ to dobijamo jednadžbu: $0,18 + 3,60 + 54 + 0,08x = 139,78$ čije je rješenje $x = 1025$. Dakle, ukupno u školi ima $9 + 90 + 900 + 1025 = 2024$ ormarića. $\square$

3. Marko, Petar i Ana žele da se igraju klikerima. Marko je iz korpe uzeo polovinu klikera i još jedan kliker. Potom je Petar uzeo četvrtinu od preostalih klikera i još jedan kliker. Na kraju je Ana uzela petinu od preostalih klikera i još jedan. Koliko je klikera bilo u korpi na početku, ako se sada u njoj nalazi petnaest klikera?

Rješenje 1: Prvo ćemo odrediti koliko je Ana uzela klikera, ne izračunavajući koliko su uzeli Marko i Petar. Naime, nakon što Ana uzme petinu od preostalih klikera i još jedan, u korpi ostaje $z - (\frac{1}{5}z + 1) = \frac{4}{5}z - 1 = 15$. Dakle, 20 klikera je ostalo pošto su Marko i Petar uzeli klikere. Slično, Petar je uzeo četvrtinu od preostalih klikera i još jedan kliker, pa je u korpi ostalo $y - (\frac{1}{4}y + 1) = \frac{3}{4}y - 1 = 20$, odakle dobijamo da je $y = 28$ - broj klikera koji je ostao u korpi nakon što je Marko uzeo klikere. Marko je uzeo $\frac{1}{2}x + 1$ klikera, gdje je x broj klikera koji je na početku bio u korpi. To znači da je u korpi ostalo $x - (\frac{1}{2}x + 1) = \frac{1}{2}x - 1 = 28$, pa je $x = 58$. Dakle, u korpi je bilo 58 klikera.

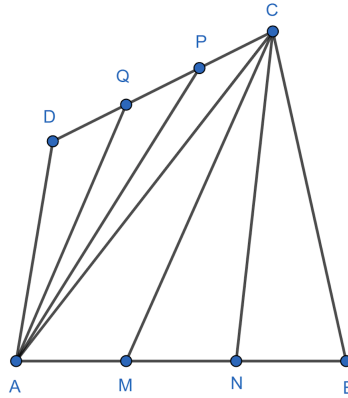
Rješenje 2: Neka je u korpi na početku bilo x klikera. Kako Marko uzima $\frac{1}{2}x + 1$ klikera, to u korpi ostaje $x - (\frac{1}{2}x + 1) = \frac{1}{2}x - 1$ klikera. Zatim Petar uzima $\frac{1}{4}(\frac{1}{2}x - 1) + 1 = \frac{1}{8}x + \frac{3}{4}$. U korpi je ostalo $\frac{1}{2}x - 1 - (\frac{1}{8}x + \frac{3}{4}) = \frac{3}{8}x - \frac{7}{4}$. Zatim Ana uzima $\frac{1}{5}(\frac{3}{8}x - \frac{7}{4}) + 1 = \frac{3}{40}x + \frac{13}{20}$, što znači da u korpi ostaje $\frac{3}{8}x - \frac{7}{4} - (\frac{3}{40}x + \frac{13}{20}) = \frac{3}{10}x - \frac{12}{5} = 15$. Rješavanjem ove jednačine dobijamo $x = 58$. Dakle, u korpi je na početku bilo 58 klikera. $\square$

4. Naći proste brojeve p i q i prirodan broj r takve da važi $2p + 7q + 6r = 2024$.

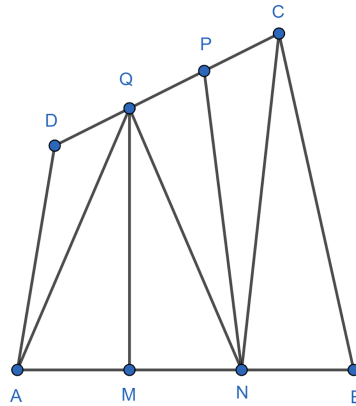
Rješenje: Primijetimo da su $2p$, $6r$ i 2024 djeljivi sa 2. Odatle slijedi da i $7q$ mora biti djeljivo sa 2, a kako 7 nije djeljivo sa dva, to q mora biti djeljivo sa 2. S obzirom na to da je q prost, jedino je moguće da je $q = 2$. Početna jednačina se svodi na $2p + 14 + 6r = 2024$, odnosno $2p + 6r = 2010$. Dalje možemo zaključiti da su 2010 i $6r$ brojevi koji su djeljivi sa 3, pa mora i $2p$ biti djeljivo sa 3. Kako 2 nije djeljivo sa 3, to p mora biti djeljivo sa 3. Kako je i p prost broj, jedino je moguće da je $p = 3$. Sada lako dobijamo da je $r = 334$. Dakle, jedino moguće rješenje je: $p = 3, q = 2, r = 334$. $\square$

5. Dat je konveksan četvorougao $ABCD$ čije su stranice AB i CD tačkama M i N , odnosno P i Q podijeljene na po tri jednaka dijela. Dokazati da je površina četvorougla $MNPQ$ jednaka trećini površine četvorougla $ABCD$.

Rješenje:

Primijetimo da je $P_{\Delta AQD} = P_{\Delta APQ} = P_{\Delta ACP} = P_1$. Ti trouglovi imaju zajedničku visinu iz tjemena A na stranice QD , PQ i CP redom, koje su iste dužine. Slično, $P_{\Delta CAM} = P_{\Delta CMN} = P_{\Delta CNB} = P_2$, jer ti trouglovi imaju zajedničku visinu iz tjemena C na stranice AM , MN , NB redom, koje su iste dužine. Odatle slijedi da je $3P_1 + 3P_2 = P$, gdje je P površina četvorougla $ABCD$. Lako zaključujemo da je površina četvorougla $ANCQ$ jednaka $\frac{2}{3}P$, jer su suma površina trouglova AQD i CNB jednaka $P_1 + P_2 = \frac{P}{3}$.

Posmatrajmo sada $\triangle AMQ$ i $\triangle MNQ$. Ti trouglovi imaju jednaku površinu, jer imaju zajedničku visinu iz tjemena Q na jednake stranice AM i MN redom. Slično, i $\triangle NPQ$ i $\triangle NCP$ imaju jednake površine. Odatle zaključujemo da je površina četvorougla $MNPQ$ jednaka jednoj polovini površine četvorougla $ANCQ$, a kako je površina četvorougla $ANCQ$ jednaka $\frac{2}{3}P$, to dobijamo da je površina četvorougla $MNPQ$ jednaka jednoj trećini površine četvorougla $ABCD$.

□